

A Fővárosi Ítéltábla a Havasi és Karczub Ügyvédi Iroda (**Ügyvédi Iroda címe**; ügyintéző: dr. Karczub Péter ügyvéd) által képviselt felperes neve(**felpres címe**.) felperesnek, a dr. Szabó Előd ügyvéd (fél címe 3) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen kártérítés iránt indított perében, amelybe az alperes érdekében a dr. Kóródy Mária ügyvéd (**jogi képviselő címe**) által képviselt Alperesi beavatkozó(fél címe 4) beavatkozott, a Fővárosi Törvényszék 2014. március 6. napján meghozott, 23.P.23.680/2008/121. számú ítélete ellen a felperes részéről 123. és 125. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperes marasztalását 3.227.636 (hárommillió-kétszázhuszonhétézer-hatszázharminchat) forintra, és abból 3.000.000 (hárommillió) forint után 2014. február 6. napjától a kifizetésig az elsőfokú ítéletben meghatározott mértékű késedelmi kamatára felemeli, a felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 582.390 (ötszáznyolcvankétezer-háromszázkilencven) forintra leszállítja.

Az alperes által fizetendő kereseti illeték összegét 153.000 (százötvenháromezer) forintra felemeli, az állam által viselt illetéket 747.000 (hétszáznegyvenhétézer) forintra leszállítja. Az állam által előlegezett költségből az alperes által fizetendő költség összegét 62.676 (hatvankétezer-hatszázhetvenhat) forintra felemeli, az állam által viselt költség összegét 306.005 (háromszázhatvanöt) forintra leszállítja.

Egyebekben az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 381.000 (háromszáznyolcvanegyezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy a le nem rótt 1.502.600 (egymillió-ötszázkettőezer-hatszáz) forint fellebbezési illetékből 82.600 (nyolcvankétezer) forintot fizessen meg az államnak külön felhívásra, míg a fennmaradó 1.420.000 (egymillió-négyszázhuszezer) forint illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a forgalmi rendszámú gépjármű vezetőjeként 2006. március 3-án elszenvedett balesetéből eredő vagyoni és nem vagyoni kárának megtérítése iránt indított pert az alperessel szemben. A végleges keresete 50.000 forint gépjárműkár, 32.500 forint a baleset során tönkrement ruházata értékének és 13.500 forint a kórházi ingóságok beszerzési költségének fele összege, 70.000 forint kórházi látogatási és kíséréssel kapcsolatos költség, 48.000 forint kórházi figyelmességi csomag költség, 2006. augusztus 3-tól havi 60.000 forint, 2007. augusztus 3-tól havi 20.000 forint gondozási költség, 2006. augusztus 3-tól kezdődően havi 10.000 forint rezsitöbbletköltség, 30.000 forint közlekedési és 60.000 forint telefon többletköltség, 2006. augusztus 3-tól havi 24.000 forint ételmezési többletköltség, 2006. március 3-tól havi 30.000 forint háztartási többletköltség, 2006. március 3-tól havi 10.000 forint, majd 2007. március 3-tól havi 2.000 forint kulturális többletköltség, havi 12.450 forint gyógyszer többletköltség, 15.000.000 forint nem vagyoni kára, valamint 2006-ra 315.144 forint, 2007-re 907.488 forint, 2008-ra 538.224 forint, 2009-re 661.260 forint, 2010-re 690.300 forint, 2011-re 757.284 forint, 2012-re 645.780 forint, 2013-tól havi 50.398 forint keresetveszteség, és mindezek késedelmi kamata megtérítésére irányult.

Az alperes és beavatkozója a kereset elutasítását kérték. Álláspontjuk szerint a beavatkozót nem terheli felelősség a baleset bekövetkeztéért, tekintettel arra, hogy az akkor is bekövetkezett volna, ha a gépkocsijával a megengedett sebességgel halad. A felperest ért károk pedig nem a beavatkozó közlekedési szabálysértésével okozati összefüggésben keletkeztek. Hivatkoztak arra is, hogy a felperes többszörös szabályszegései (elsőbbiségadási kötelezettség megszegése, jelentős sebesség túllépés, biztonsági öv használatának elmulasztása), valamint a részéről felmerült vezetéstechnikai hiba miatt a károk bekövetkeztében 90 %-ban közrehatott. Az alperes teljes felelőssége esetére irányadó értékekből kiindulva összecszerűségében nem vitatta a baleset során megsérült ruházat megjelölt értékét, a közlekedési többletköltséget, 16.000 forint erejéig a kórházi látogatási költséget, az első évre a gondozás havi 15.000 forint, ezt követően havi 10.000 forint összegét, 15.000 forint erejéig a telefontöbbletköltséget, havi 15.000 forint erejéig a háztartási kisegítést, havi 268 forint erejéig a gyógyszer-költséget, ezt meghaladóan a felperes vagyoni kárát bizonyítatlannak tartotta. A nagy mértékű felperesi közrehatás folytán 800.000 forint nem vagyoni kártérítést meghaladóan a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes jövedelemveszteség iránti igénye elévült, továbbá a Ptk. 280. § (3) bekezdésének szabályára tekintettel a 2012. március 1. előtti időre egyébként sem érvényesíthető. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a felperes a súlyos fogyatékosokat megillető ellátásra jogosult. Nem eshet a biztosító terhére, amennyiben ezt nem veszi igénybe.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest a felperes javára 2.203.480 forint nem vagyoni kártérítés, ennek 2014. február 5. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamat, és a jövőre nézve 2014. márciustól a felperes élete végéig az egyes hónapok 5. napjáig havi 10.725 forint járadék megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az ítéletében megállapított tényállás szerint a felperes 2006. március 3-án 22.00 óra után, u. ... szám alatti ingatlan előtti útszűkületben közúti balesetet szenvedett oly módon, hogy az általa vezetett forgalmi rendszámú típusú személygépkocsi kis átfedéssel frontálisan ütközött a szemből érkező, az alperesi beavatkozó által vezetett, és az alperesnél kötelező gépjármű felelősségbiztosítással rendelkező forgalmi rendszámú típusú gépjárművel. Az útszűkület helyén kihelyezett jelzőtáblák értelmében az alperesi beavatkozó irányából közlekedőknek volt áthaladási elsőbbségük. Az utcában 50 km/h volt a megengedett sebességhatár, a szűkület előtt azonban a felperes haladási irányából nézve az útszűkület előtt 40 méterrel, míg a beavatkozó által

vezetett gépjármű haladási irányából tekintve az útszűkület előtt mintegy 10 méterrel 30 km/h-ás sebességkorlátozó tábla volt kihelyezve.

A balesetet megelőzően az alperesi beavatkozó által vezetett gépjármű 67-71 km/h sebességgel haladt a 30 km-es sebességkorlátozó tábla előtt kb. 35 méterrel, amikor észlelte a felperesi gépjárműnek az útszűkületbe való behajtása által teremtett veszélyhelyzetet. Ebben a pillanatban a felperesi gépjármű a kihelyezett 30 km/h-ás sebességkorlátozó tábla hatálya alá tartozó útszakaszon 38-43 km/h sebességgel haladt. Az út és az útszűkület egyenes vonalvezetésű, belátható volt mind a felperes, mind pedig az alperesi beavatkozó irányából tekintve. A felperesi gépjármű a beavatkozó által vezetett gépjármű pillanatnyi sebességéhez tartozó féktávolságon belül haladt be az útszűkületbe, ezért – az alperesi beavatkozó fékezése ellenére – a két gépkocsi összeütközött. Az ütközés pillanatában a felperesi gépkocsi 34-38 km/h sebességgel, a felperai beavatkozó által vezetett gépkocsi 31-35 km/h sebességgel haladt.

Az ütközés eredményeként a felperes által vezetett gépkocsi bal első ajtaja kinyílt és a felperes, aki biztonsági övet nem használt, az úttestre zuhant. A felperes a balesetben a bal VI-os borda elmozdulás nélküli törését, a bal sípcsont külső ízületi dudorának ferde törését, a keresztcsont-csípőcsont ízület szétválását, a bal medencecsont ízületi vápa darabos, ún. romtörését, a bal combfej luxációját, a szeméremcsont alsó- és felső szárának mindkét oldali ferde törését, a bal singcsont felső harmadában tengelyeltéréssel járó darabos törést, a koponya jobb oldalán a falcsont és a tarkótájék határán repesztett sérülést, a hasfal bőrének bevérzését, a mellkas bőrén több helyen felületes hámsérülést és vérbeszűrődést szenvedett. Baleseti eredetű munkaképesség-csökkenésének mértéke 100 %. A balesetben megrongálódott a felperes által vezetett gépjármű és a felperes ruházata is.

A balesetet követően a balesettel okozati összefüggésben a felperes 2006. március 3. és május 19. között szorult kórházi kezelésre. Ezt követően 2006. június 12. és 2006. július 7., majd 2006. július 18. és augusztus 3. közötti időszakban rehabilitációs kezelésen vett részt.

Az elsőfokú bíróság a 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdésére, a Ptk. 339. § (1) bekezdésére, és 340. § (1) bekezdésére, valamint a PK. 36. számú és 37. számú állásfoglalásokban kifejtettekre figyelemmel elsődlegesen a felperesnek a kár bekövetkezésében való közrehatását vizsgálta. Álláspontja szerint azt kellett kideríteni, hogy a felperes, illetve a beavatkozó tanúsított-e olyan felróható magatartást, ami szerepet játszott a kár bekövetkeztében, és ha igen, kinek a részéről, milyen súlyú felróhatóságról van szó. A magatartások értékelésének eredményeképpen határozható meg ugyanis a közrehatás mértéke, és ezzel egyező a kármegosztási arány.

A perben kirendelt igazságügyi gépjárműszakértő felek által elfogadott véleménye, illetve a saját számításai alapján megállapította, hogy ha a beavatkozó által vezetett gépkocsi az észlelési pontban a megengedett 50 km/h sebességgel halad és késedelem nélkül azonnal és erősen fékez, a gépkocsiját az ütközési pont előtt 14-15 méterrel meg tudta volna állítani. Az ütközési pont és az imént feltételezett megállási hely között lévő nyílt, szabad területen a felperesi gépkocsinak lehetősége lett volna a saját sávjába visszatérni, a beavatkozó gépkocsiját biztonságosan kikerülni. Ha a felperes megengedett 30 km/h sebességgel halad, ebben az esetben elmaradt volna a baleset. A beavatkozó által vezetett gépjárművet intenzív fékezéssel 61-65 km/h sebességgel, lassító fékezéssel 42-47 km/h sebességről lehetett volna az ütközési pont előtt megállítani. Ha a felperes ugyanabban a pillanatban megkezdte volna a gépjárművének a fékezését, amikor a beavatkozó, akkor elegendő lett volna egy mérsékelt, $3,5 \text{ m/sec}^2$ lassulással történő fékezés ahhoz, hogy a gépkocsijával az ütközési pont előtt megálljon. Mindezek alapján egyértelműen megállapította, hogy a Trabant a pillanatnyi sebességéhez tartozó féktávolságon belül haladt be az útszűkületbe.

Kifejtette, hogy a baleset következtében a felperesi gépkocsi motorja benyomódott az első üléshez, ahol a felperes ült. Emiatt, ha a felperes használta volna a biztonsági övet, és nem esett volna ki az ütközés eredményeként a gépkocsiból, az alsó végtagjai sérüléseinek súlyossága elérte volna azt a mértéket, amit a felperes egyéb sérüléseként a baleset következtében elszenvedett.

Álláspontja szerint a baleset bekövetkezésében mindenekelőtt annak volt jelentősége, hogy a beavatkozó elsőbbségi helyzetben volt az általa vezetett kocsival akkor, amikor a felperes az útszűkületen áthaladt. A felperesnek az elsőbbségadási kötelezettséget fokozott figyelemmel kellett volna betartania, hiszen a KRESZ 1. § 1. számú függelék III. d) pontjának megszegése a legsúlyosabb, frontális ütközést eredményezhette. A felperes továbbá számottevően túllépte a számára az útszűkület előtt már 40 méterrel irányadó 30 km/h-ás sebességkorlátozást, hiszen a szakvélemény szerint 38-43 km/h-val haladt, és fékezés helyett az ütközésig csak egészen kis mértékben lassított. Ezzel szemben a beavatkozó részéről észlelési-cselekvési késedelem nem volt kimutatható. Az általa vezetett gépkocsi már akkor erősen fékezett állapotban volt, amikor a felperesi gépkocsi még át sem lépte az útszűkülethez tartozó jelzőtábla vonalát.

A fentiekben vázolt felróható magatartásaikat figyelembe véve a felperes és a beavatkozó baleset bekövetkeztében való szerepét ..-15 %-ban találta megállapíthatónak a felperesre nézve hátrányosabban, ami a felek között ezzel megegyező kármegosztási arányt eredményezett. A kármegosztás arányának figyelembe vételével, a bizonyítékok értékelése alapján a felperes vagyoni kárigényét az alábbiak szerint találta megalapozottnak: 3.000 forint gépjárműkár, 4.875 forint balesetben megsérült ruházat, 2.550 forint látogatási és kísérői többlet-költség, 4.500 forint figyelmességi csomag költség, 4.500 forint közlekedési, 5.400 forint telefon és 27.000 forint élelmezési többletköltség, 12.600 forint kulturális többletköltség. Gondozási költségként a 2006. augusztus 3. és 2007. augusztus 3. közötti időszakra 108.000 forintot, ezt követően 2014. február 28-ig 236.700 forintot, a jövőre nézve pedig havi 3.000 forint járadékot állapított meg. Háztartási kisegítő többletköltsége címén lejárt és folyamatosan fizetendő járadékként havi 4.500 forintot ítélt meg. Gyógyszer többletköltségként havi 120 forint járadék fizetését tartotta indokoltnak, melyből az ítélelhozatalig 8.160 forint járt le. A felperes kórházi ingóságok költségének, rezsi többletköltségének megtérítése iránti igényét ugyanakkor bizonyítatlannak találta. A felperesnek az ítélet tényállásában megállapított sérelmeit értékelve, azokat a balesetkori ár- és értékviszonyok alapján 15.000.000 forinttal látta kompenzálhatónak, és alperest az összeg 15 %-ának, azaz 2.250.000 forintnak, valamint a balesettől számított késedelmi kamatának a megfizetésére kötelezte. A felperes jövedelemvesztés megtérítése iránti igénye tekintetében az alperes elévülési kifogását alaptalannak találta. Ugyanakkor álláspontja szerint a felperes kárenyhítési kötelezettségét elmulasztotta, amennyiben az 1998. évi XXVI. törvényben meghatározott támogatási formát nem vette igénybe. Ennek figyelembe vételével az alperes által térítendő jövedelemvesztés összegét a 2006. évre 27.010 forintban, 2007. évre 45.730 forintban, 2008. évre 26.750 forintban, 2009. évre 45.510 forintban, 2010. évre 50.277 forintban, 2011. évre 53.523 forintban, 2012. évre 43.592 forintban, 2013. évre 37.281 forintban, 2014. évre 6.215 forintban állapította meg. Ezt meghaladóan alperest 2014. március 1-jétől havi 3.105 forint keresetvesztés járadék megfizetésére kötelezte. Az így meghatározott kártérítési összegek és az utánuk járó késedelmi kamat összegébe a Ptk. 293. §-a alapján beszámította az alperes részteljesítéseit. Számításának eredményeként alperesnek az ítélet rendelkező részében írt tőketartozása maradt nem vagyoni kártérítés címén, ami után 2014. február 5-től köteles a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat fizetésére.

Az ítélet ellen annak megváltoztatása, a közrehatás mértékének az alperesre terheesebb 80-20 %-ban való megállapítása, annak ítéletben való kimondása, az alperes marasztalásának a vagyoni károknak ennek az arálynak megfelelő, a nem vagyoni kártérítés tekintetében 12.000.000 forintra és annak a káreseménytől számított késedelmi kamatára való felemelése, valamint a perköltség pernyertesség-pervesztességhez való arányosítása iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Fellebbezésében kifejtette, a közrehatás mértékének az ítélet indokolásában történő rögzítése nem pótolja a követelés jogalapjának rendelkező részben való kimondását. A nem vagyoni kártérítést pedig nem százalékos alapon, hanem az életkörülmények mérlegelése alapján egy összegben kell meghatározni.

Pontosított fellebbezése szerint az alperes vagyoni kártérítésben való marasztalása tőkeösszegének a jövedelemvesztés kivételével 4.546.524 forintra, a 2014. március 1-jétől fizetendő járadék összegének 24.650 forintra való felemelését kérte azzal, hogy abba az alperes részteljesítései beszámítandók. Indítványozta, hogy az ítéltábla hagyja figyelmen kívül a bruttósított fogyatékosági támogatása összegét, és a jövedelemvesztését összesen 3.812.384 forintra, valamint évenkénti bontásban az ítéletben foglalt esedékességi időpontoktól számított késedelmi kamatokra, a jövedelempótló járadék összegét havi 38.284 forintra kérte felemelni. Kérte továbbá a beavatkozás engedélyezésének felülvizsgálatát és a beavatkozónak a perből való kizárását.

A jogalappal kapcsolatos álláspontja alátámasztása érdekében előadta, hogy amennyiben az alperesi beavatkozó a megengedett sebességgel halad és sebességét a villogó sárga jelzés láttán csökkenti, járművét akár lassító fékezéssel is megállíthatta volna az ütközési pont előtt. Vagyis a baleset a közrehatásától függetlenül elkerülhető lett volna. Álláspontja szerint a szabályosan közlekedő beavatkozót nem kényszerítette volna sebességének hirtelen megváltoztatására. Sérélmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a balesethez vezető okfolyamatban az elsőbbségadás elmulasztását megelőzte a beavatkozó abszolút sebességtúllépése. Hangsúlyozta, hogy a beavatkozó sebességtúllépése olyan mértékű volt, amely alkalmas volt arra, hogy a közlekedési szituáció helyes megoldásában megtévessze. Álláspontja szerint a PK 36. számú állásfoglalásban kifejtettekre figyelemmel a közrehatás arányának a helyes megállapítása során nyomatékkel kell a károkozó terhére értékelni, hogy lakott területen az abszolút sebességtúllépésével folyamatos kárveszélynek tette ki a közlekedés többi résztvevőjét, ezzel szemben a károsult terhére kisebb súllyal értékelendő, hogy a károsodás veszélyét késve ismerte fel, illetve azt nem megfelelő módon kísérelte meg elhárítani. Kiemelte, a büntető ítélet is megállapította, hogy a beavatkozó alkoholos befolyásoltság alatt állt, ami a sebességtúllépés elidézésében közrejátszhatott. Nem véletlen, hogy az alperes egy esetleges regressz igény érvényesítésének lehetőségére figyelemmel a vezetőjét perbe hívta.

A nem vagyoni kártérítés mértékének a meghatározása során kérte értékelni, hogy a saját felróható magatartása csak kisebb mértékben hatott közre a kára bekövetkezésében. A baleset következtében 100 %-ban megrokkant, életvitele teljesen elnehezült. A társadalmi igazságosság érvényesülése pedig megkívánja a jövedelmi-vagyoni viszonyainak, valamint a szociális helyzetének az értékelését is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

A kármegosztás kérdésében utalt arra, hogy az adott közlekedési helyzetben a felperes volt az elsőbbségadásra kötelezett. A megengedett sebességet mintegy 40 %-kal túllépve, a számára irányadó 30 km/h helyett 38-43 km/h sebességgel közlekedett. Kifejtette, a KRESZ 3. §-a szerint a közlekedésben alapvető norma az ún. bizalmi elv, ami szerint mindenki bízhat a többi közlekedő szabálykövető magatartásában. A bizalmi elv alól azonban vannak kivételek. Ha valaki maga is szabálytalanul közlekedik, akkor elveszíti azt a jogát, hogy mások szabálykövetésében bízson. Szabályszegése miatt ezért a felperes nem hivatkozhat arra, hogy a megengedett sebességgel való haladására számított. Az alperesi beavatkozó gépjárművének sebessége egyébként nem volt megtévesztő. A szakértői és ítélkezési gyakorlat ugyanis csak a megengedett sebesség 100 %-os túllépését tekinti megtévesztésre alkalmasnak. A KRESZ 28. §-a értelmében az elsőbbségadásra kötelezett járművel az elsőbbséggel rendelkező jármű részére annak sebességétől függetlenül köteles elsőbbséget adni. Megjegyezte, hogy ha a a megengedett 50 km/h sebességgel halad, a szakvélemény szerint akkor is csak vészfékezéssel tudott volna az ütközési pont előtt megállni. A felperes tehát a 50 km/h sebességét feltételezve sem hajthatott volna be szabályosan az útszűkületbe.

Kifejtette, a felperes a fellebbezésében tévesen jelölte meg a balesethez vezető okok sorrendjét és jelentőségét. Az elsődleges ok az elsőbbségadási kötelezettség elmulasztása volt a felperes részéről.

A baleset ugyanis nem következik be, ha a felperes elsőbbséget biztosít a szemből érkező járműnek. A második ok a felperes sebességtűlépése volt. Hivatkozott a szakvéleményre, ami szerint az ütközés a felperes sebességtűlépése miatt akkor is bekövetkezett volna, ha a a megengedett sebességgel közlekedik és vészfékezéssel megáll. Utalt arra, hogy a felperes a baleset elhárítási kötelezettségét is megszegte, amennyiben elhárítási kísérlet és lassítás nélkül ütközött az elsőbbséggel rendelkező gépkocsiba. Minderre tekintettel az alperesi beavatkozó sebességtűlépése csekély jelentőségű a baleset kialakulása szempontjából. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a közrehatás mértékét, a kármegosztás arányának módosítása nem indokolt.

Kifejtette, az ítélezési gyakorlat szerint a károsult felróható közrehatását a nem vagyoni kártérítés mértékét csökkentő tényezőként mindenképpen figyelembe kell venni. Az elsőfokú bíróság ezért helytállóan értékelte, hogy a felperes a saját, háromszorosan is felróható magatartása miatt szenvedett maradandó sérüléseket. Rámutatott, hogy a fellebbezésében a felperes csak a kármegosztás százalékos mértékét és a nem vagyoni kártérítés összegét támadta. A fellebbezési határidőn túl előterjesztett pontosított fellebbezési kérelme ezért a Pp. 247. § (2) bekezdésére tekintettel a jövedelemvesztés számításának módjára és összecszerűségére már nem volt kiterjeszthető.

Az alperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Fellebbezés hiányában a per főtárgya tekintetében az ítélet marasztaló, valamint a felperes havi 62.934 forintot meghaladó költség- és jövedelempótló járadék és 12.000.000 forintot meghaladó nem vagyoni kártérítés iránti keresetét elutasító rendelkezései a Pp. 228. § (4) bekezdése értelmében első fokon jogerőre emelkedtek.

A fellebbezés kis részben megalapozott.

A baleset idején hatályos, a gépjármű üzemeltetőjének kötelező felelősségbiztosítójáról szóló 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet 12. §-a szerint a károsult kártérítési követelését elutasító jogerős ítélet hatálya a biztosítottra is kiterjed, ha azt a károsult és a biztosító közötti perben hozta a bíróság. Ebből következően a biztosító esetleges regressz igényétől függetlenül a beavatkozónak van olyan jogi érdeke, amire tekintettel az alperes oldalán a perben részt vehet. Ez volt az oka annak, hogy az ítéltábla a fellebbezési tárgyaláson a felperesnek a beavatkozó perből való kizárására irányuló indítványát [Pp. 56. §-ának (2) bekezdése] elutasította.

A határidőben benyújtott fellebbezésében a felperes az elsőfokú ítéletet csupán a kármegosztás aránya, a megállapított nem vagyoni kártérítés összege, a Ptk. 293. §-a szerinti elszámolás, valamint a közrehatás mértékének a rendelkező részben való megállapításának a hiánya miatt támadta. Ehhez képest pontosított fellebbezési kérelme szerint az elsőfokú bíróság elszámolását már nem kifogásolta, viszont kérte figyelmen kívül hagyni a jövedelemvesztés számítása során az általa igénybe nem vett fogyatékosági támogatás összegét. Ez utóbbi azt jelentette, hogy jövedelemvesztésre az elsőfokú bíróság számításához képest a fellebbezésében megjelölt 20 %-os közrehatásánál nagyobb mértékben tartott igényt. Az alperes ezért megalapozottan hivatkozott a Pp. 247. § (2) bekezdésének szabályára, ami szerint a fellebbezési kérelmet az elsőfokú ítéletnek a fellebbezéssel nem érintett részére kiterjeszteni nem lehet. Ebből következően az ítéltábla a közrehatás mértékét meghaladóan nem vizsgálhatta az elsőfokú bíróság számításának, elszámolásának a helyességét.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg. Az ítélet tábla az elsőfokú bíróságnak a közrehatás arányával kapcsolatos döntését, és annak indokait is osztotta, utóbbiakat kizárólag a fellebbezésben foglaltakra tekintettel egészíti ki az alábbiakkal:

A felperes alaptalanul kifogásolta, hogy az ítélet rendelkező részében nem került kimondásra a közrehatás aránya. A kártérítés iránt indított perben ugyanis az alperes felelősségének (helytállási kötelezettségének) a mértékét kizárólag a Pp. 213. § (3) bekezdése alapján hozott közbenső ítélet rendelkező része tartalmazhatja. A marasztalásra irányuló kereseti kérelem folytán az erre vonatkozó ítéleti rendelkezés egyébként a Pp. 123. §-a alapján kizárt.

A jogvita elbírálása során abból kellett kiindulni, hogy az alperesi beavatkozó bűnösségét a bíróság jogerősen megállapította maradandó fogyatékossgot eredményező közúti baleset gondatlan okozásának vétségében. A polgári perben ezért a bíróság a Pp. 4. § (2) bekezdése értelmében nem tehetett olyan megállapítást, hogy a beavatkozó nem követte el a büntető bíróság által a terhére rótt közlekedési szabályszegést [KRESZ 4. § (1) bekezdés c) pont, és 26. § (1) bekezdés a) pont], és a felperesnek nem okozott maradandó fogyatékossgal járó sérülést. Ezek a körülmények ugyanis a Btk. 187. § (1) bekezdésében és (2) bekezdése a) pontjában meghatározott bűncselekménynek a törvényi tényállási elemét képezték. Egyebekben ugyanakkor nem volt akadálya annak, hogy a kártérítési perben eljáró bíróság az általa lefolytatott bizonyítás eredményeként a baleset körülményeit a büntető bíróságtól eltérően állapítsa meg, vagy azokat a kártérítés felelősség szempontjából másként értékelje.

A felperes kára veszélyes üzemek találkozása folytán keletkezett. A Ptk. 346. § (1) bekezdése ilyen esetben a károkozók egymás közti viszonyában a felelősség általános szabályait rendeli alkalmazni. Helyesen járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor a kármegosztás feltételeinek a fennállását a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján, a PK 36. számú állásfoglalásban kifejtettek figyelembe vételével vizsgálta.

A közlekedésben a leggyakrabban előforduló szituáció egyike, amikor különböző irányba haladó gépjárművek találkoznak. Erre tekintettel a KRESZ legalapvetőbb és legfontosabb szabályai a járművek továbbhaladási sorrendjét meghatározó ún. elsőbbségi szabályok. A KRESZ 1. számú, a fogalmak meghatározását tartalmazó függelékének III. pontjának b) alpontja szerint az elsőbbség továbbhaladási jog a közlekedés más részvevőjével szemben. A továbbhaladási jog azt jelenti, hogy azt a járművet, amelynek elsőbbsége van, az elsőbbségre kötelezett nem kényszerítheti haladási irányának vagy sebességének hirtelen megváltoztatására. A szabály alkalmazása kapcsán kialakult gyakorlat szerint a sebesség hirtelen megváltoztatása erős fékezést jelent.

E közlekedési szituációk veszélyességére tekintettel kijelenthető, hogy az elsőbbség szabályainak megsértése az egyik legsúlyosabb közlekedési szabályszegés, melynek következményei alól az elsőbbségre jogosult fél esetleges szabályszegése, pl. sebesség túllépése sem mentesíti az elsőbbségadásra kötelezett felet. Különösen nem mentesítheti akkor, ha szabályszegés (pl. sebességtúllépés) az elsőbbségadásra kötelezett vonatkozásában is megállapítható.

A perbeli esetben éppen ez volt a helyzet. A kirendelt igazságügyi szakértő megállapította, hogy az alperesi beavatkozó által vezetett jármű az észlelés pillanatában kb. 44 méterre volt a későbbi ütközési ponttól, és az ezen az útszakaszon megengedett 50 km/h helyett 67-71 km/h-val haladt, amely 34-41 %-os sebességtúllépést jelentett. Az ebben az időpontban már a 30 km-es sebességkorlátozás hatálya alatti útszakaszon haladó felperesi gépjármű sebessége pedig 38-43 km/h volt, amely 27-43 %-os sebességtúllépésnek felelt meg. Ilyen helyzetben a nagyjából ugyanolyan

arányú sebességtúllépésre tekintettel, további közlekedési szabályszegések hiányában a balesetben részes felek közrehatásának aránya azonos mértékűnek minősülhetne.

A fentiekben túl azonban a felperes terhére további jelentős közlekedési szabályszegés és vezetéstechnikai hiba is megállapítható volt. Szabályszegése az elsőbbségadási kötelezettség megszegésében nyilvánult meg. A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az alperesi beavatkozó által vezetett gépjármű sebességét annak megtévesztő mértéke miatt nem tudta felmérni. Ilyen mértékű sebességtúllépést ugyanis az igazságügyi szakértő nem igazolt. A szakvélemény olyan megállapítást sem tartalmazott, amely arra engedett volna következtetni, hogy a látási és útviszonyoknak a beavatkozó részéről a megengedettnél alacsonyabb sebesség felelt volna meg [KRESZ 25. § (1) bekezdés].

Az elsőbbségadási kötelezettség megszegése körében azért is alaptalan a felperesnek a beavatkozó sebességtúllépésére való hivatkozása, mert a szakvélemény egyértelműen megállapította, hogy az észlelési pontban elhatározott lassító fékezéssel a beavatkozó csak akkor tudott volna az ütközési pontban megállni, hogy ha sebessége ekkor nem több, mint 42-47 km/h. Vagyis az adott útszakaszon megengedett 50 km/h sebességnél is lassabban kellett volna haladnia ahhoz, hogy lassító fékezéssel az ütközési pont előtt bizonyosan megálljon. A lassító fékezésnél erősebb, blokkoló fékezéssel erre a megengedett sebességhatár betartása esetén esélye lett volna. Ilyen hirtelen fékezés azonban a KRESZ elsőbbségadás definíciója alapján töle, mint elsőbbségi helyzetben lévőtől nem volt elvárható. Az elsőbbségadás elmulasztása tehát az alperesi beavatkozó sebességétől függetlenül a felperes terhére volt róható.

A szakértő szerint a fenti közlekedési szabályszegéseken túl a felperes terhére vezetéstechnikai hiba is megállapítható volt. Ennek oka, hogy a felperestől elvárható lett volna, hogy abban a pillanatban, amikor az alperesi beavatkozó észlelte a kialakuló veszélyes közlekedési szituációt és megkezdte az ennek megfelelő elhárító magatartást, maga is ugyanígy cselekedjen. Az egyenes útszakaszon ugyanis legkésőbb ekkor látnia kellett a szemből érkező járművet. Az ítélezési gyakorlat [pl. BH2007. 409] szerint pedig nincs akadálya annak, hogy a bíróság a súlyos vezetéstechnikai hibát kármegosztásra okot adó körülményként értékelje.

A szakértő a vezetője részéről észlelési-, cselekvési késedelmet nem mutatott ki. A csatolt nyomozati iratokban fellelhető igazságügyi orvosszakértői vélemény értelmében, továbbá a baleset időpontjában a beavatkozó véralkohol koncentrációja a 0,44 ezrelék volt, ami élettani tapasztalatok szerint nem eredményez befolyásoltságot. Mindezekre tekintettel az alkoholfogyasztás és a baleset bekövetkezése közötti ok-okozati összefüggés nem volt bizonyított. Az ítéletábra ezért egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy ez a tény a felelősség megállapítása során – a büntető ítéletnek a KRESZ 4. § (1) bekezdés c) pontjára utalása ellenére – nem volt a beavatkozó terhére értékelhető.

Mindezekből következően az alperesi beavatkozó sebességtúllépésével szemben a felperes részéről sebességtúllépés, az elsőbbségi szabályok megsértése és vezetéstechnikai hiba állt fenn. A felperesi oldalon felismerhető többlet hibák, a közrehatásnak a pusztán a kölcsönös sebességtúllépés alapján számítható arányát jelentősen a felperes irányába tolták el. Az elsőfokú bíróság a felelősség szempontjából jelentős körülményeket helyesen értékelte, és helytállóan állapította meg a felperes közrehatásának a mértékét. Az ítéletábra nem látta indokoltnak a közrehatás okszerű mérlegelés eredményeként megállapított arányának a megváltoztatását.

Az ítéletábra ugyanakkor a vagyoni károkhoz hasonlóan a nem vagyoni kártérítés esetén a kármegosztást nem tartotta alkalmazhatónak. Utal arra, hogy az Alkotmánybíróság a 34/1992. (VI.

1.) AB határozatában kifejtette: „A nem vagyoni károk vagyoni mércével megmérhetetlenek, így a polgári jogi védelem módja – a kártérítés – a sérelemhez képest valójában inadekvát. A nem vagyoni károknak pénzbeli egyenértékük voltaképpen nincs is, így azok szorosan vett megtérítéséről nem lehet szó. A pénzbeli kártérítésnek a nem vagyoni károknál az a funkciója, hogy az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásáról olyan vagyoni szolgáltatás nyújtásával gondoskodjon, amely az elszenvedett sérelemért körülbelül egyenértékű másnemű előnyt nyújt. Így a polgári jogi felelősség szempontjából a nem vagyoni kártérítés legfeljebb a vagyoni kár fikciós esete.” Nem vagyoni kártérítésnél tehát nincs olyan összecszerűen kifejezhető kár, melynek egy része a károsult felróható magatartása folytán reá hárítható lenne. Ennélfogva a vagyoni károknál alkalmazható kármegosztás helyett a nem vagyoni kártérítés összegének megállapítása során kell értékelni, hogy a károsult a kára bekövetkeztében közrehatott.

A baleset következtében a felperesnek a testi épséghez, egészséghez fűződő, védett személyiségi jogai sérültek [Ptk. 75. § (1) bekezdés, 76. §]. Az elsőfokú bíróság az orvosszakértő véleménye alapján alapvetően helyesen értékelte a felperes életminőségének romlását eredményező körülményeket. Az ítélet tábla álláspontja szerint azonban a felperes életkorára, az elszenvedett sérülések jellegére és súlyosságára, valamint azoknak a mindennapi életben jelentkező hatására tekintettel a felperes nagy arányú közrehatásának értékelése mellett is indokoltnak mutatkozott az elsőfokú bíróság által megállapítottnál magasabb összegű nem vagyoni kártérítés megállapítása. Mindezeket figyelembe véve a felperes sérelmeinek kiegyensúlyozására 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítést látott alkalmasnak.

A felperes életminőségének romlását eredményező körülmények a balesettel egyidejűleg jelentkeztek, ezért a megállapított nem vagyoni kártérítés összege után a Ptk. 301. §-ának (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat a felperest a Ptk. 360. §-ának (1) bekezdése értelmében a baleset időpontjától megillette. A felperes a fellebbezési tárgyaláson egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy az elsőfokú ítéletet az elszámolás módja miatt nem támadja. Ennek következtében az ítélet tábla teljes terjedelemben nem vizsgálhatta felül, hogy az alperes részteljesítéseinek elszámolása az elsőfokú bíróság részéről helyesen történt-e meg. A felperesnek fizetendő nem vagyoni kártérítés összegének felemelésére tekintettel azonban az elszámolás a következőképpen módosult:

A 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, mint tőke után 2006. március 3. napjától 2010. június 17. napjáig 1.009.397 forint késedelmi kamat halmozódott fel. Ebből kivonva a 2010. június 17-i alperesi részteljesítésből megmaradó, az első fokú ítélet 34. oldal utolsó előtti bekezdésében írt 57.652 forintot, 951.745 forint késedelmi kamattartozás marad a nemvagyoni kártérítés után.

A 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, mint tőke után 2010. június 18. napjától 2010. augusztus 5. napjáig, a következő alperesi részteljesítésig további 22.212 forint késedelmi kamat halmozódott fel, ez összesen 973.957 forint. Ebből levonva a részteljesítés 30.000 forint összegét, 943.957 forint késedelmi kamattartozás marad a nemvagyoni kártérítés után.

A 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, mint tőke után 2010. augusztus 6. napjától 2010. szeptember 5. napjáig, a következő alperesi részteljesítésig további 13.377 forint késedelmi kamat halmozódott fel, ez összesen 957.334 forint. Ebből levonva a részteljesítés 30.000 forint összegét, 927.334 forint késedelmi kamattartozás marad a nemvagyoni kártérítés után.

A 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, mint tőke után 2010. szeptember 6. napjától 2010. október 5. napjáig, a következő alperesi részteljesítésig további 12.945 forint késedelmi kamat

halmozódott fel, ez összesen 940.279 forint. Ebből levonva a részteljesítés 30.000 forint összegét, 910.279 forint késedelmi kamattartozás marad a nem vagyoni kártérítés után.

A 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, mint tőke után 2010. október 6. napjától 2010. november 5. napjáig, a következő alperesi részteljesítésig további 13.377 forint késedelmi kamat halmozódott fel, ez összesen 923.656 forint. Ebből levonva a részteljesítés 30.000 forint összegét, 893.656 forint késedelmi kamattartozás marad a nem vagyoni kártérítés után.

A 2010. december 5. és 2011. december 5. közötti alperesi részteljesítéseknek az első fokú ítélet szerint a vagyoni károkra történő elszámolása (első fokú ítélet 35. oldal 7. bekezdés – 37. oldal 3. bekezdés) után az ott írt 13.515 forint marad a 2011. december 5-i részteljesítésből.

A 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, mint tőke után 2010. november 6. napjától 2011. december 5. napjáig, a következő alperesi részteljesítésig további 187.623 forint késedelmi kamat halmozódott fel, ez a 2010. november 5. napján fennálló 893.656 forint tartozással összesen 1.081.279 forint. Ebből levonva a részteljesítés 13.515 forint összegét, 1.067.764 forint késedelmi kamattartozás marad a nem vagyoni kártérítés után.

A 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, mint tőke után 2011. december 6. napjától 2012. augusztus 7. napjáig további 139.397 forint késedelmi kamat halmozódott fel, ez a fenti összeggel együtt összesen 1.207.161 forint. Ebből levonva a 2012. I-VIII. hó közötti havi 30.000 forintos és a 2012. augusztus 7-i 500.000 forintos egyösszegű, mindösszesen 740.000 forint részteljesítések összegét, 467.161 forint késedelmi kamattartozás marad a nem vagyoni kártérítés után.

A 2012. szeptember-októberi alperesi részteljesítéseknek az első fokú ítélet szerint a vagyoni károkra történő elszámolása (első fokú ítélet 38. oldal 6-7. bekezdés) után az ott írt 15.765 forint marad a 2012. október 5-i részteljesítésből.

A 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, mint tőke után 2012. augusztus 8. napjától 2013. június 5. napjáig további 157.726 forint késedelmi kamat halmozódott fel, ez a fent írt 2012. augusztus 7-i 467.161 forint összeggel együtt összesen 624.887 forint. Ebből levonva a 2012. október havi részletből megmaradó fenti 15.765 forint, és a 2012. XI. és 2013. VI. hó közötti, 8*30.000 forint, mindösszesen 255.765 forint részteljesítések összegét, 369.122 forint késedelmi kamattartozás marad a nem vagyoni kártérítés után.

A 2013. július-augusztusi alperesi részteljesítéseknek az első fokú ítélet szerint a vagyoni károkra történő elszámolása (első fokú ítélet 39. oldal utolsó két bekezdés) után az ott írt 22.670 forint marad a 2013. augusztus 5-i részteljesítésből.

A 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, mint tőke után 2013. június 6. napjától 2014. január 5. napjáig további 77.322 forint késedelmi kamat halmozódott fel, ez a fent írt 2013. június 5-i 369.122 forint összeggel együtt összesen 446.444 forint. Ebből levonva a 2013. augusztus havi részletből megmaradó fenti 22.670 forint, és a 2013. VII. hó és 2014. I. hó közötti, 6*30.000 forintos, mindösszesen 202.670 forint részteljesítések összegét, 243.774 forint késedelmi kamattartozás marad a nem vagyoni kártérítés után.

A 2014. februári alperesi részteljesítéseknek az első fokú ítélet szerint a vagyoni kárra történő elszámolása (első fokú ítélet 40. oldal 7. bekezdés) után az ott írt 23.782 forint marad.

A 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, mint tőke után 2014. január 6. napjától 2014. február 5. napjáig további 7.644 forint késedelmi kamat halmozódott fel, ez a fent írt 2014. január 5-i 243.774 forint összeggel együtt összesen 251.418 forint. Ebből levonva a 2014. február havi részletből megmaradó fenti 23.782 forintot, 227.636 forint késedelmi kamattartozás marad a nem vagyoni kártérítés után. A nem vagyoni kár címén tehát az alperes teljes tartozása 3.227.636 forint, melyből 3.000.000 forint tőke, 227.636 forint pedig 2014. február 5. napjáig lejárt késedelmi kamattartozás.

A felek pervesztességének-pernyertességének megváltozott aránya indokolta a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegének, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1)-(2) bekezdése alapján a le nem rótt illeték és állam által előlegezett költségek viselésére vonatkozó rendelkezések megfelelő módosítását.

A kifejtettek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A másodfokú eljárásban a felperes túlnyomó részben pervesztes lett, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperesnek a képviselője fellebbezési eljárásban kifejtett tevékenységével arányos, áfát tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét. A le nem rótt fellebbezési illeték viselése felől az ítéletábra az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazott 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1)-(2) bekezdése és 14. §-a alapján határozott.

....., 2015. február 24.

. Csóka István s. k.
a tanács elnöke

Dr. Örkényi László s. k.
előadó bíró

Dr. Lente Sándor s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:
Szigeti Krisztina
tisztviselő